

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ
ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ 2021

Εξεταζόμενο αντικείμενο (Κωδικός): Φιλολογικά - Λατινικά (514)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Παρασκευή, 26^η Νοεμβρίου 2021, 15:30-18:30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ **ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ**

Η Γλώσσα, η Λογοτεχνία και τα Λατινικά εξετάζονται μαζί.

Ο συνολικός χρόνος εξέτασης και για τα τρία (3) αντικείμενα είναι τρεις (3) ώρες.

Ειδικές οδηγίες:

- Να απαντήσετε σε **όλα** τα ερωτήματα του εξεταστικού δοκιμίου.
- Οι απαντήσεις σας **να περιορίζονται** στον προβλεπόμενο για κάθε απάντηση χώρο.
- Τα αναγραφόμενα στο πρόχειρο δεν αξιολογούνται.

ΑΣΚΗΣΗ 1**(Μονάδες 6)**

Να δηλώσετε κατά πόσο οι γραμματικοί τύποι της στήλης Α΄ περιγράφονται ορθά στη στήλη Β΄, σημειώνοντας √ στις στήλες «Ορθό» ή «Λάθος».

Στήλη Α΄	Στήλη Β΄	Ορθό	Λάθος
hominum	αιτιατική ενικού		
volere	απαρέμφατο ενεστώτα		
visu	σουπίνο		
dicenda	γερούνδιο		
admiratum iri	απαρέμφατο μέλλοντα		
facile	επίρρημα θετικού βαθμού		

ΑΣΚΗΣΗ 2**(Μονάδες 5)**

Ο/Η φιλόλογος ζήτησε από τους μαθητές/τις μαθήτριες να σχηματίσουν τα παραθετικά των **fortiore**, **acriores** και **malorum**. Έλαβε ως απάντηση τους ακόλουθους τύπους:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
forte	fortiore	fortissimo
acres	acriores	acrissimi
malorum	maliorum	malissimorum

Ερωτήσεις:

I. Ποιοι είναι οι δύο ορθοί τύποι από αυτούς που έλαβε;

_____ , _____

II. Να διορθώσετε τους εσφαλμένους τύπους και να υπενθυμίσετε στους μαθητές/στις μαθήτριες τον σχετικό κανόνα σε κάθε περίπτωση.

ΑΣΚΗΣΗ 3**(Μονάδες 12)**

Να συμπληρώσετε τα κενά επιλέγοντας σε κάθε περίπτωση την ορθή απάντηση από αυτές που ακολουθούν. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

α) Rogant puellae quid Paulus _____.

- 1) facit 2) faceret 3) facturus sit

Αιτιολόγηση: _____

β) Galli abierunt ne cum Romanis _____.

- 1) dimicarent 2) dimicent 3) dimicaverant

Αιτιολόγηση: _____

γ) Si dux bellum componere _____, possumus domum redire.

- 1) vult 2) velit 3) vellet

Αιτιολόγηση: _____

ΑΣΚΗΣΗ 4**(Μονάδες 6)**

Δίνονται οι ακόλουθες τριάδες λέξεων από τα Αγγλικά, Γαλλικά και Ιταλικά. Να γράψετε το ρήμα της Λατινικής, με το οποίο συνδέεται ετυμολογικά η κάθε τριάδα, στο πρώτο πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα.

Αγγλικά	Γαλλικά	Ιταλικά	Λατινικό ρήμα
sequence	séquence	sequenza	
tradition	tradition	tradizione	
injection	injection	iniezione	
mortal	mortel	mortale	
access	accès	accesso	
(to) admire	admirer	ammirare	

ΑΣΚΗΣΗ 5

(Μονάδες 10)

Ο/Η φιλόλογος ζήτησε από τους μαθητές/τις μαθήτριες να τρέψουν τις πιο κάτω προτάσεις στον πλάγιο λόγο, εξαρτώντας τες από τη φράση που τίθεται στην παρένθεση:

- α) Noli nunc ludere! (Mater a filia petivit)
- β) Quid dixisti? (Marcus rogabat uxorem)
- γ) Celeriter adveniemus. (Milites dicunt)
- δ) Venio ut hostes vincam. (Caesar dixit)

Έλαβε τις ακόλουθες απαντήσεις:

- α) Mater a filia petivit ut non tunc luderet.
- β) Marcus rogabat uxorem quid dixerit.
- γ) Milites dicunt celeriter se advenisse.
- δ) Caesar dixit se venire ut hostes vinceret.

Ερωτήσεις:

I. Ποια είναι η εξ ολοκλήρου ορθή απάντηση; _____

II. Να διορθώσετε τις εσφαλμένες απαντήσεις και να καθοδηγήσετε τους μαθητές/τις μαθήτριες, ώστε να κατανοήσουν το σφάλμα τους σε κάθε περίπτωση.

ΑΣΚΗΣΗ 6

(Μονάδες 8)

Ο/Η φιλόλογος ζήτησε από τους μαθητές/τις μαθήτριες να μεταφέρουν στα Λατινικά την ακόλουθη πρόταση με χρήση της παθητικής περιφραστικής συζυγίας:

Οι δάσκαλοι έπρεπε να βοηθούν τους νεαρούς.

Μία από τις εσφαλμένες απαντήσεις ήταν:

Magistri subveniendi erant adulescentes.

Ερωτήσεις:

I. Να διορθώσετε το συγκεκριμένο σφάλμα.

II. Να καθοδηγήσετε τους μαθητές/τις μαθήτριες, ώστε να κατανοήσουν το σφάλμα.

ΑΣΚΗΣΗ 7

(Μονάδες 12)

Να μεταφέρετε τις πιο κάτω προτάσεις στα Λατινικά αποδίδοντας, με δύο συντακτικά ισοδύναμους τρόπους, την απαγόρευση στην πρώτη πρόταση και τον χρονικό προσδιορισμό στη δεύτερη:

α) Να μη γράφετε ψεύδη.

ψεύδος = mendacium, -ii

β) Όταν ο Κατιλίνας οδηγήθηκε στη φυλακή, οι σύντροφοί του τον επισκέφθηκαν.

οδηγώ = deduco (γ' συζ.)

επισκέπτομαι = viso, visi, visum, visere

ΑΣΚΗΣΗ 8

(Μονάδες 6)

Sapientem nec paupertas nec dolor prohibet, nec eae res, quae imperitos avertunt et praecipites agunt. Tu illum premi putas malis? Utitur!

M. Πασχάλη – Γ. Σαββαντίδη *Λατινικά Λυκείου* Μάθημα XXXIX

Να γράψετε ένα σύντομο κατατοπιστικό σημείωμα για τη φιλοσοφική σχολή, στην οποία αναφέρεται το πιο πάνω απόσπασμα, τις βασικές της αντιλήψεις και έναν Ρωμαίο εκπρόσωπό της.

ΑΣΚΗΣΗ 9

(Μονάδες 20)

Να μεταφράσετε στα Νέα Ελληνικά το παρακάτω κείμενο:

Eodem tempore Athenae sub regibus esse desierunt; quarum ultimus rex fuit Codrus, Melanthii filius, vir non praetereundus. Cum Lacedaemonii gravi bello Athenienses premerent respondissetque Pythius Apollo eos futuros esse superiores, quorum dux ab hoste esset occisus, Codrus deposita veste regia pastorem vestem induit, ingressusque castra hostium, de industria rixam ciens, interemptus est. Codrum cum morte aeterna gloria, Athenienses secuta victoria est.

Velleii Paterculi *Historia Romana* 1.2 (ελαφρά διασκευή)

Λεξιλόγιο:

desino, -sui ή -sivi, -situm, -sinere = παύω, σταματώ

praetereo, -ii ή -ivi, -itum, -ire = προσπερνώ, παραλείπω να μνημονεύσω

induo, indui, indutum, induere = φορώ, ενδύομαι

de industria rixam ciens = προκαλώντας εσκεμμένα διαμάχη

ΑΣΚΗΣΗ 10**(Μονάδες 15)**

Να μεταφέρετε στα Λατινικά το παρακάτω κείμενο:

Ο βασιλιάς Πύρρος είδε έναν σκύλο, ο οποίος φρουρούσε το σώμα του φονευθέντος κυρίου του. Όταν ο βασιλιάς άκουσε ότι εκείνος καθόταν ήδη εκεί τρεις μέρες χωρίς τροφή, διέταξε να ταφεί ο νεκρός και να τύχει φροντίδας ο σκύλος. Αργότερα ο σκύλος είδε τους δολοφόνους του ανθρώπου ανάμεσα στους στρατιώτες του βασιλιά. Αμέσως έτρεξε στον Πύρρο και γάβγιζε σε αυτούς. Αυτοί, αφού συνελήφθησαν, ομολόγησαν τη σφαγή και τιμωρήθηκαν.

Λεξιλόγιο:

φυλάσσω = custodio, -ivi, -itum, -ire

θάβω = humo (α' συζ.)

δολοφόνος = percussor, -oris

γαβγίζω σε κάποιον = allatro (α' συζ.) aliquem

-ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ-

